

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1954

Vyhlášené: 30.12.1954 Časová verzia predpisu účinná od: 30.12.1954 do: 11.07.1960

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

61

Z á k o n

zo dňa 14. decembra 1954

o spravovacom poriadku Národného zhromaždenia

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Časť I

Úvodné ustanovenia

§ 1

(1) Spravovací poriadok Národného zhromaždenia vytyčuje základné zásady konania tohto najvyššieho zastupiteľského sboru československého ľudu, ustanovuje práva a povinnosti poslancov ľuďom zvolených a ľudu zodpovedných a upravuje styky Národného zhromaždenia s vládou a navonok vôbec.

(2) Vnútorne pomery a ďalšie pravidlá konania upravuje si Národné zhromaždenie v rámci tohto spravovacieho poriadku vlastným uznesením.

Časť II

Zasadanie Národného zhromaždenia a ustavujúca schôdzka

§ 2

Zasadanie Národného zhromaždenia zvoláva, odročuje a vyhlasuje za skončené prezident republiky (§ 49 Ústavy).

§ 3

Novozvolené Národné zhromaždenie zvoláva na ustavujúcu schôdzku doterajšie predsedníctvo Národného zhromaždenia najneskoršie do štyroch týždňov odo dňa volieb.

§ 4

(1) Než bude zvolené predsedníctvo Národného zhromaždenia, vedie ustavujúcu schôdzku vekom najstarší poslanec.

(2) Predsedajúci prijme sľub poslancov a dá vykonať voľbu predsedu, podpredsedov a ostatných členov predsedníctva.

§ 5

Len čo sa zvolí nové predsedníctvo, ujme sa novozvolený predseda vedenia schôdzky, prijme sľub doteraz predsedajúceho poslanca a dá vykonať voľbu zapisovateľov a voľbu mandátového výboru.

§ 6

Predseda predošlého Národného zhromaždenia alebo niektorý z jeho podpredsedov podá potom zprávu o činnosti predsedníctva za čas od skončenia posledného zasadania Národného zhromaždenia (§ 66 Ústavy).

Časť III**Orgány Národného zhromaždenia****§ 7**

Orgány Národného zhromaždenia sú:

1. predsedníctvo Národného zhromaždenia,
2. užšie predsedníctvo Národného zhromaždenia,
3. predseda Národného zhromaždenia,
4. výbory,
5. zapisovatelia.

Predseda Národného zhromaždenia**§ 8**

(1) Predsedníctvo Národného zhromaždenia má 24 členov a sa skladá z predsedu, podpredsedov a ostatných členov (§ 63 Ústavy).

(2) Predseda a podpredsedovia tvoria užšie predsedníctvo Národného zhromaždenia.

§ 9

Predseda Národného zhromaždenia:

1. vykonáva právomoc vo veciach vyhradených mu Ústavou (§ 46 ods. 3, § 49 ods. 3 posledná veta, § 52 ods. 2, § 55 ods. 2, § 65, § 66, § 78, § 83 ods. 2, § 84 ods. 3, § 87 ods. 2 a § 91 ods. 2 Ústavy),
2. prejednáva vládne návrhy a podľa povahy vecí aj návrhy a podnety svoje alebo výborov, ak neboli prikázané na prejednanie niektorému výboru,
3. podáva záväzný výklad spravovacieho poriadku,
4. určuje poradie, v akom podpredsedovia zastupujú predsedu.

Užšie predsedníctvo Národného zhromaždenia**§ 10**

Užšie predsedníctvo vedie ostatné práce Národného zhromaždenia a sa stará o ich riadny chod, ak nie sú tieto práce vyhradené predsedovi Národného zhromaždenia, najmä:

1. prikazuje výborom vládne návrhy a podľa povahy vecí aj ostatné návrhy a podnety, ak ich nevyhradí na prejednanie predsedníctvu alebo ak ich neprejedná Národné zhromaždenie samo,

2. rozhoduje, či iniciatívne návrhy poslancov majú byť predmetom konania Národného zhromaždenia a v kladnom prípade ich buď prejedná a podá o nich zprávu Národnému zhromaždeniu, alebo ich prikáže kompetentnému výboru na prejednanie a na podanie zprávy,
3. prejednáva návrhy, podnety, rezolúcie, petície a pod., o ktorých rozhodlo, že sa nestanú predmetom konania Národného zhromaždenia,
4. sleduje a usmerňuje činnosť výborov a poslancov a poskytuje im všestrannú pomoc pri plnení ich úloh,
5. určuje, kedy sa Národné zhromaždenie zide na schôdzku a navrhuje mu program schôdzky,
6. rozhoduje o žiadostiach poslancov o dovolenky,
7. uznáva sa na návrhu rozpočtu Národného zhromaždenia, o výdavkoch v rámci rozpočtu a o poukazovacom práve,
8. uznáva sa o tlači návrhov,
9. uznáva sa o organizácii Kancelárie Národného zhromaždenia, ako aj o jej pracovnom poriadku.

Predseda Národného zhromaždenia

§ 11

Do právomoci predsedu Národného zhromaždenia náleží najmä:

1. zvolávať a viesť schôdzky Národného zhromaždenia a schôdzky predsedníctva,
2. zastupovať Národné zhromaždenie navonok,
3. podpisovať zákony (§ 60 ods. 2 Ústavy) a opatrenia predsedníctva Národného zhromaždenia (§ 66 ods. 6 Ústavy),
4. podávať Národnému zhromaždeniu zprávy o činnosti predsedníctva podľa § 66 ods. 7 Ústavy.

Výbory

§ 12

(1) Národné zhromaždenie zriaďuje tieto stále výbory: ústavnoprávny, rozpočtový a hospodársky, zahraničný, mandátový a podľa potreby ďalšie stále výbory.

(2) Na prejednávanie určitých otázok môže Národné zhromaždenie zriaďiť dočasné výbory.

(3) Národné zhromaždenie určuje počet členov jednotlivých výborov; volí ich zo svojho streda.

§ 13

Výbory prejednávajú veci, ktoré im prikazuje zákon, Národné zhromaždenie, predsedníctvo alebo užšie predsedníctvo, ako aj veci, ktorými sa zaoberajú z vlastného podnetu.

Zapisovatelia

§ 14

Zapisovatelia zodpovedajú za správnosť a úplnosť zápisníc o schôdzkach Národného zhromaždenia a pomáhajú pri zisťovaní výsledkov hlasovania a pri konaní volieb v Národnom zhromaždení.

Časť IV**Konanie na schôdkach a vo výboroch Národného zhromaždenia.****Konanie na schôdkach****§ 15**

Predmetom konania Národného zhromaždenia sú:

1. návrhy zákonov, ktoré vychádzajú buď od vlády alebo od poslancov,
2. štátny rozpočet a štátny záverečný účet,
3. štátny plán rozvoja národného hospodárstva republiky,
4. medzinárodné zmluvy politické a hospodárske zmluvy všeobecnej povahy, ako i zmluvy, na vykonanie ktorých je potrebný zákon,
5. vládny program, ktorý vláda predkladá Národnému zhromaždeniu po svojom vymenovaní,
6. návrhy, vyhlásenia a zprávy vlády a členov vlády,
7. zprávy a podnety prezidenta republiky a jeho pripomienky k zákonom,
8. návrhy, podnety a zprávy predsedníctva, užšieho predsedníctva, predsedu a výborov Národného zhromaždenia,
9. návrhy, podnety a interpelácie (dotazy) poslancov,
10. vykonávanie volieb v Národnom zhromaždení.

§ 16

(1) Národné zhromaždenie určuje na návrh užšieho predsedníctva program konania a spôsob prejednávania jednotlivých bodov programu. Pritom môže tiež určiť rečnícke lehoty.

(2) Zároveň môže rozhodnúť, že o niektorých bodoch programu konania bude vzhľadom na ich závažnosť rozprava rozdelená na rozpravu všeobecnú a na rozpravu podrobnú.

§ 17

(1) Rečníci sa hlásia o slovo u predsedu, dokiaľ nie je uznesený koniec rozpravy alebo dokiaľ predseda neudelí záverečné slovo zpravodajcovi.

(2) Rečníkom sa udeľuje slovo spravidla v poradí ich prihlášok.

(3) Každý rečník má právo hovoriť vo svojej materčine.

§ 18

(1) Poslanca, ktorý sa odchyľuje od prejednávanej veci alebo porušuje pravidlá alebo vážnosť konania Národného zhromaždenia, volá predseda k poriadku. Pri opakovaní môže mu predseda odňať slovo, vo vážnych prípadoch ho vylúčiť zo schôdzky.

(2) O prípadných námietkach proti niektorému z týchto opatrení rozhodne Národné zhromaždenie prostým hlasovaním bez rozpravy.

§ 19

Národné zhromaždenie je spôsobilé sa uznášať, ak je prítomná aspoň tretina všetkých poslancov, a na platnosť uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných, pokiaľ Ústava nevyžaduje vyššiu väčšinu.

§ 20

(1) Hlasuje sa spravidla zdvihnutím ruky. Predseda dá spočítať hlasy, ak sú pochybnosti o výsledku hlasovania.

(2) Podľa mien sa hlasuje v prípadoch určených Ústavou, ako i v prípadoch, v ktorých sa na tom Národné zhromaždenie uznesie prostým hlasovaním bez rozpravy.

§ 21

(1) O návrhoch poslancov, týkajúcich sa spôsobu a poradia hlasovania, rozhodne Národné zhromaždenie prostým hlasovaním bez rozpravy.

(2) Ak sa takto nerozhodlo o poradí hlasovania, určí ho predseda.

§ 22

Po určení spôsobu a poradia hlasovania sa hlasuje o vlastnom predmete konania, pričom sa najprv hlasuje o pozmeňovacích a doplňovacích návrhoch.

§ 23

(1) Schôdzky Národného zhromaždenia sú spravidla verejné.

(2) Národné zhromaždenie sa môže na návrh svojho predsedu alebo na návrh vlády alebo jej člena prostým hlasovaním bez rozpravy uznieť, že schôdzka je neverejná.

§ 24

Uznesenie Národného zhromaždenia a listiny ním vydávané podpisuje predseda a zapisovateľ.

§ 25

O každej schôdzke Národného zhromaždenia sa vyhotoví zápisnica a tesnopisecká zpráva. Zápisnicu overuje predseda a zapisovateľ.

Konanie vo výboroch**§ 26**

(1) Ustavujúcu schôdzku výboru zvoláva a vedie člen výboru poverený predsedom Národného zhromaždenia do času, než výbor zvolí svojho predsedu.

(2) V ustavujúcej schôdzke zvolí výbor zo svojho stredu predsedu, podpredsedu a zapisovateľa.

§ 27

(1) Úlohou výboru je prikázané veci všestranne posúdiť, využiť v najširšej miere skúsenosti a námety pracujúceho ľudu, podať o výsledkoch konania výboru podrobnú zprávu a tak pripraviť riadne pojednanie v Národnom zhromaždení.

(2) Vlastné podnety predkladajú výbory užšiemu predsedníctvu Národného zhromaždenia.

(3) Vo svojej činnosti sa výbory opierajú o iniciatívu svojich členov a o pomoc spolupracovníkov (§ 29 ods. 1).

§ 28

Výbory môžu so súhlasom užšieho predsedníctva vytvoriť na prípravu určitých otázok komisie. Zloženie komisií určí výbor tak, aby sa v nich zabezpečilo všestranné posúdenie prikázanej otázky. Za predsedu komisie určí výbor niektorého zo svojich členov. Ostatnými členmi komisie nemusia byť členovia výboru.

§ 29

(1) Výbor môže so súhlasom užšieho predsedníctva pribrať na poradu ďalších spolupracovníkov, a to ako poslancov, ktorí nie sú členmi výboru, tak aj iných pracovníkov, najmä vedcov, odborníkov, pracovníkov štátneho a hospodárskeho aparátu a zástupcov organizácií pracujúceho ľudu.

(2) Poslanci, ktorí nie sú členmi výboru, môžu byť prítomní na konaní výboru, ak nebolo vyhlásené za tajné. Majú poradný hlas.

§ 30

Výbor si môže vyžiadať so súhlasom užšieho predsedníctva od orgánov štátnej správy a iných orgánov vysvetlenie, informácie a posudky, ako aj iný materiál, ktorý potrebuje pre svoje konanie. Za toho istého predpokladu môže vykonávať v odbore činnosti týchto orgánov prieskum na mieste samom. Rovnaké oprávnenia majú tiež jeho komisie.

§ 31

Výbor je schopný sa uznášať, ak je prítomná aspoň polovica jeho členov. Na platnosť uznesenia je potrebná nadpolovičná väčšina prítomných. Predseda výboru sa môže zúčastniť rozpravy a robiť návrhy. Návrhy možno so súhlasom predsedu podávať ústne. Inak platia pre konanie vo výboru obdobne pravidlá pre konanie na schôdzkach Národného zhromaždenia.

§ 32

Schôdzky výboru sú neverejné. Na návrh predsedu Národného zhromaždenia, vlády alebo jej člena alebo predsedu výboru môže sa konanie výboru vyhlásiť za tajné.

§ 33

Výbory a ich komisie vyvíjajú činnosť i v čase, keď Národné zhromaždenie nezasadá.

Časť V**Konanie o návrhoch zákonov****§ 34**

Návrhy zákonov môže podávať vláda alebo poslanci.

§ 35

(1) Návrhy zákonov podané poslancami alebo jednotlivým poslancom (iniciatívne návrhy) musia obsahovať presnú formuláciu toho, na čom sa Národné zhromaždenie má uznieť, a musí sa k nim priložiť rozpočet o ich finančnom dosahu a návrh na úhradu potrebného nákladu (§ 57 Ústavy).

(2) O tom, či iniciatívny návrh má byť predmetom konania Národného zhromaždenia, rozhoduje užšie predsedníctvo. Ak zamietne užšie predsedníctvo iniciatívny návrh, môžu poslanci (poslanec) žiadať, aby návrh sa dal na program konania najbližšej schôdzky Národného zhromaždenia. O takej žiadosti rozhodne Národné zhromaždenie prostým hlasovaním bez rozpravy.

§ 36

Vládne návrhy zákonov a iniciatívne návrhy, ktoré sa majú stať predmetom konania Národného zhromaždenia, prikáže užšie predsedníctvo kompetentnému výboru, ak ich nevyhradí na prejednanie predsedníctvu Národného zhromaždenia alebo ak neprejedná ich Národné zhromaždenie samo.

§ 37

Návrhy zákonov sa vytlačia a dodajú poslancom.

§ 38

(1) Pri prejednávaní prikázaného návrhu zákona rozhoduje výbor o tom, akým spôsobom sa má prikázaný návrh zákona prejednať, či sa má vzhľadom na povahu návrhu zriaďiť komisia a či sa majú k porade pribrať ďalší spolupracovníci.

(2) Na prejednanie vládneho návrhu zákona treba pozvať na schôdzku výboru vždy tiež zástupcov kompetentných ústredných úradov.

§ 39

(1) Pre prejednanie návrhu zákona prikázaného výboru ustanoví predseda alebo, ak budú vznesené námietky, výbor svojim uznesením zpravodajcu, ktorý podáva Národnému zhromaždeniu spravidla tiež zprávu o výsledku konania výboru. Pri zvlášť obsiahlych návrhoch zákonov možno ustanoviť popri hlavnom zpravodajcovi aj zpravodajcov čiastkových.

(2) Ak prejednáva ten istý návrh zákona niekoľko výborov, môže podať zprávu zpravodajca alebo zpravodajcovia, na ktorých sa dohodli predsedovia výborov; ak sa nedohodnú, určí zpravodajcu predseda Národného zhromaždenia.

§ 40

Inak platia pre konanie o návrhu zákona ustanovenia časti IV.

Časť VI Poslanci

§ 41

(1) Poslanci majú právo predkladať Národnému zhromaždeniu návrhy zákonov aj iné návrhy vyplývajúce z ich činnosti ako zástupcov ľudu.

(2) Poslanci sú oprávnení vznášať dotazy na vládu a jej jednotlivých členov. To isté právo im prislúcha voči predsedníctvu a užšiemu predsedníctvu Národného zhromaždenia. Dotazy môžu byť písomné alebo ústne.

(3) Poslanci majú právo požadovať od orgánov štátnej správy a iných orgánov vysvetlenia potrebné pre plnenie svojich úloh.

(4) Členovia národných výborov a všetci občania a organizácie pracujúcich podporujú poslancov v ich činnosti a pomáhajú im pri plnení ich úloh.

§ 42

(1) Poslanci sú povinní zúčastniť sa všetkých konaní a prác Národného zhromaždenia, najmä sa zúčastniť schôdzok Národného zhromaždenia a jeho výborov a komisií, do ktorých boli zvolení.

(2) Ak sa nemôže poslanec zúčastniť konania alebo prác Národného zhromaždenia alebo jeho orgánov, musí sa ospravedlniť.

(3) Poslanec môže z vážnych príčin žiadať o dovolenku. O udelení dovolenky rozhoduje užšie predsedníctvo.

§ 43

(1) Poslanci udržujú najužšie spojenie s pracujúcimi. Sú povinní pravidelne skladať svojim voličom účty zo svojej činnosti a podávať im zprávy o činnosti Národného zhromaždenia. Najmä sú poslanci povinní vysvetľovať voličom význam zákonov schválených Národným zhromaždením a pomáhať tak, aby štátne a hospodárske orgány a občania zákony zachovávali. Poslanci si overujú v dennom živote, ako sa zákony vykonávajú a ako sa osvedčujú.

(2) Poslanci sú povinní pri svojej práci prihliadať k návrhom, sťažnostiam a prianiam občanov a uplatňovať v Národnom zhromaždení skúsenosti získané v styku s občanmi. V úzkej súčinnosti s národnými výbormi a organizáciami pracujúceho ľudu pomáhajú vykonávať zákony a uznesenia strany a vlády, najmä tým, že získajú občanov svojich volebných obvodov pre plnenie úloh socialistickej výstavby a rozvíjajú tvorivé sily pracujúcich.

Krajské združenia poslancov a rada poslancov

§ 44

(1) V záujme čo najlepšieho výkonu svojej práce združujú sa poslanci zvolení vo volebných obvodoch na území toho istého krajského (ústredného) národného výboru v krajské združenie poslancov, a to bez ohľadu na miesto svojho bydliska a pracoviska.

(2) Krajské združenie poslancov volí zo svojho streda predsedníctvo, ktoré sa skladá z predsedu, jeho zástupcu a tajomníka.

(3) Na schôdzkach krajského združenia poslancov sa prejednávajú smernice pre prácu poslancov v ich volebných obvodoch a v kraji a otázky koordinácie ich práce.

§ 45

Užšie predsedníctvo Národného zhromaždenia a predstavitelia krajských združení poslancov tvoria radu poslancov Národného zhromaždenia. Každé krajské združenie poslancov vysiela do rady poslancov po jednom zástupcovi. Užšie predsedníctvo môže pozvať tiež ďalších poslancov do rady poslancov.

§ 46

(1) Rada poslancov pomáha užšiemu predsedníctvu pri zabezpečovaní riadneho chodu prác v Národnom zhromaždení, pri usmerňovaní práce krajských združení poslancov a pri sledovaní a koordinácii činnosti poslancov vo volebných obvodoch.

(2) Prácu rady poslancov vedie užšie predsedníctvo.

(3) Schôdzky rady poslancov zvoláva a vedie predseda Národného zhromaždenia.

Časť VII **Styk s vládou**

§ 47

(1) Členovia vlády sa môžu zúčastniť všetkých schôdzok Národného zhromaždenia. Udelí sa im slovo, kedykoľvek o to požiadajú, a to aj k vyhláseniam, ktoré nesúvisia s programom schôdzky.

(2) Člen vlády je povinný dostaviť sa osobne do schôdzky Národného zhromaždenia, ak sa na tom Národné zhromaždenie uznesie. Inak sa môže dať zastúpiť pracovníkom svojho úradu (§ 55 Ústavy).

§ 48

(1) Ustanovenia § 47 platia obdobne i o účasti členov vlády na schôdzkach predsedníctva Národného zhromaždenia a výborov.

(2) Schôdzok predsedníctva Národného zhromaždenia a výborov sa môžu so súhlasom kompetentného ministra zúčastniť tiež povereníci. Kedykoľvek o to požiadajú, udelí sa im slovo vo veciach, ktoré spadajú do odboru ich pôsobnosti.

(3) Zástupcovia vyslaní členmi vlády môžu sa zúčastniť schôdzok predsedníctva Národného zhromaždenia a výborov a predseda im môže udeliť slovo.

§ 49

Predseda vlády a ostatní členovia vlády sú povinní zodpovedať na dotazy poslancov najneskoršie do 30 dní.

Časť VIII **Kancelária Národného zhromaždenia**

§ 50

(1) Pomocným orgánom Národného zhromaždenia a jeho predsedníctva je Kancelária Národného zhromaždenia, ktorá je bezprostredne podriadená predsedovi Národného zhromaždenia. Na jej čele je vedúci, ktorý má zástupcu.

(2) Kancelária Národného zhromaždenia poskytuje všestrannú organizačno-technickú pomoc tiež výborom i jednotlivým poslancom pri plnení ich úloh.

Časť IX **Záverečné ustanovenia**

§ 51

Zákon č. 195/1949 Zb., o spravovacom poriadku Národného zhromaždenia sa zrušuje.

§ 52

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Gen. arm. dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Dr. Škoda v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimůnek v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

David v. r.

Đuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Poláček v. r.

Štoll v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Reitmajer v. r.

Smida v. r.

Dr. Bartuška v. r.

Dvořák v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Málek v. r.

Maurer v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

